

Luftvägsinfektioner säsong 2023/2024

Vårdhygieniskt forum för sjuksköterskor i kommunal vård och omsorg

Vårdhygien, Västerbotten

Hygiensjuksköterska: Lena Lindberg

20231130

Virusorsakade luftvägsinfektioner

- Folkhälsomyndighetens “Åtgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektioner inom vård och omsorg.”
- Gemensamma och uppdaterade dokument för olika luftvägsvirus på vårdhygiens hemsida:

Vårdhygieniska riktlinjer för *covid-19, influenza och andra virus orsakade luftvägsinfektioner* inom säbo för äldre och LSS.

Vårdhygieniska riktlinjer för *covid-19, influenza och andra virus orsakade luftvägsinfektioner* i ordinärt boende

Vårdhygien

Vårdhygien i Västerbotten finns i Lycksele, Skellefteå och Umeå och arbetar för att förebygga vårdrelaterade infektioner och minska risk för smittspridning.

Vi övervakar infektionsläget, medverkar vid utveckling av rutiner och är rådgivande i bygg- och inköpsärenden samt medverkar i utbildningar till alla personalgrupper.

Alla kan hjälpa till med att minska smittspridning i vården

Som patient kan du minska risken för smittspridning genom noggrann personlig hygien och genom att tvätta händerna ofta, särskilt före måltider och efter toalettbesök.

Som ökad samhällsmitta av luftvägsinfektioner kan det vara aktuellt att återinföra munskydd i samband med besök på vårdinrättningar. Följ gärna anvisningar i väntrum.

Som närstående bör du undvika att göra sjukbesök om du är förkyld eller har magsjuka. Tvätta alltid händerna före och efter sjukbesök.

Som personal följer du fastställda hygienrutiner.

Calici

Se smittläget i länet under Aktuellt.

Covid-19, influensa och andra luftvägsvirus

Se filen Covid-19 och influensa för region och kommunal vård och omsorg.

Aktuellt	
Covid-19 och influensa för region och kommunal vård och omsorg	
Multiresistenta bakterier	

För vårdgivare

Behandlingsstöd och vårdriktlinjer	—
Bild- och funktionsmedicin	
Hjälmedel	+
Funktionsnedsättning	
Läkemedel	+
Laboratoriemedicin	+
Vårdförlopp	+
Vårdhygien	—
Aktuellt	
Covid-19 och influensa för region och kommunal vård och omsorg	
Vårdhandboken	
Hygienrutiner	
Multiresistenta bakterier	
Smittämnen	
Vid stickskada	
Kommunal vård och omsorg	
Egenkontroll av vårdhygienisk standard	
Informationsmaterial	
Utbildningsmaterial regionen	

Vårdhygien

För frågor från chefer gällande utbrott av covid-19 och influensa i verksamhet finns information nedan under "Råd för chefer vid utbrottshantering". Vid frågor och tveksamheter rådgör med hygiensjuksköterska. Direktnummer till hygiensjuksköterskor finns under kontakta vårdhygien.

- 📄 [Vårdhygieniska riktlinjer för covid-19, influensa och andra virusorsakade luftvägsinfektioner.pdf](#)

+ [Handläggning av covid-19 och influensa inom regionen](#)

+ [Rutiner för personal](#)

— [Handläggning av covid-19 och influensa inom kommunal vård och omsorg](#)

- 📄 [Vårdhygieniska riktlinjer för covid-19, influensa och andra luftvägsvirus inom SÄRO för äldre och LSS, version 1 2023-10-25.pdf](#)
- 📄 [Vårdhygieniska riktlinjer för covid-19, influensa och andra luftvägsvirus i ordinärt boende, version 1 2023-10-25.pdf](#)
- 📄 [Checklista vid utbrott av Covid-19 och influensa på särskilt boende, version 10 2023-10-25.pdf](#)
- 📄 [Smittsamhetsbedömning vid covid-19 och influensa, version 14 2023-10-25.pdf](#)
- 📄 [Hantering av utbrott av covid-19 eller influensa - instruktion för chefer inom kommunal vård och omsorg, version 1.13 2023-10-19.pdf](#)
- 📄 [Vårdhygieniska rekommendationer för att förebygga smitta vid besök på vård- och omsorgsboenden 1.16 2023-05-16.pdf](#)

Covid-19 och influensa för region och kommunal vård och omsorg

[Vårdhandboken](#)

[Hygienrutiner](#)

[Multiresistenta bakterier](#)

[Smittämnen](#)

[Vid stickskada](#)

[Kommunal vård och omsorg](#)

[Egenkontroll av vårdhygienisk standard](#)

[Informationsmaterial](#)

[Utbildningsmaterial regionen](#)

[Kontakta vårdhygien](#)

[Vårdprogram](#) +

[Remittentinformation](#) +

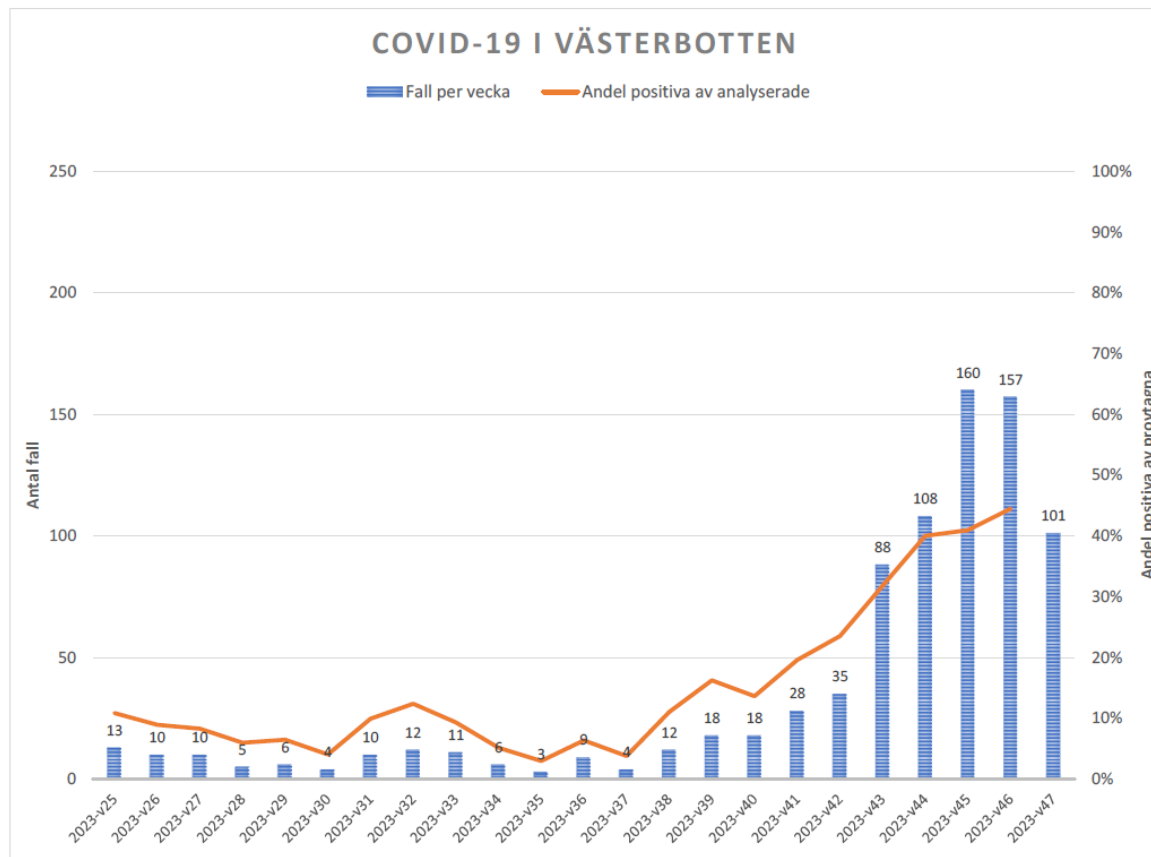
[Kunskapsstöd](#) +

[Hälsoval Västerbotten](#) +

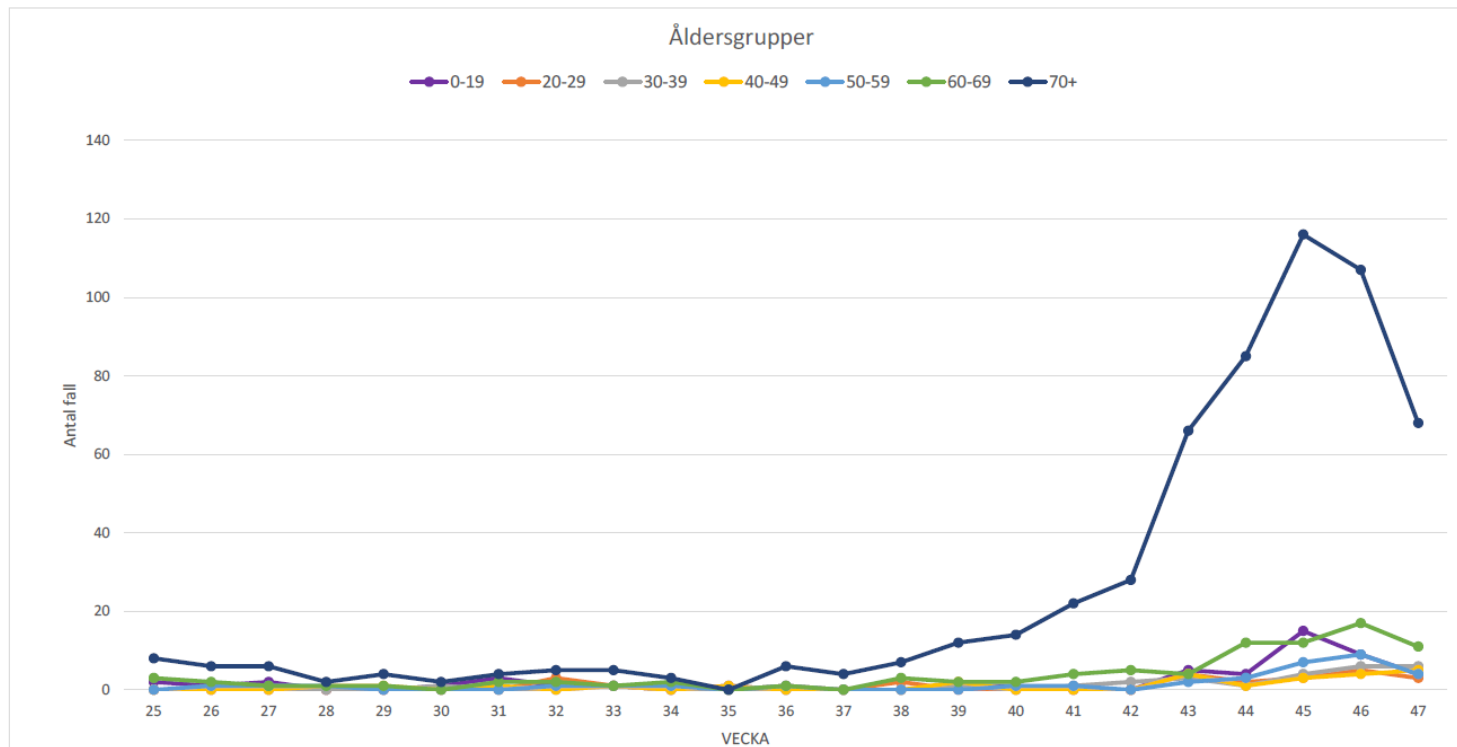
[Tandvård för vårdgivare](#) +

Covid-19

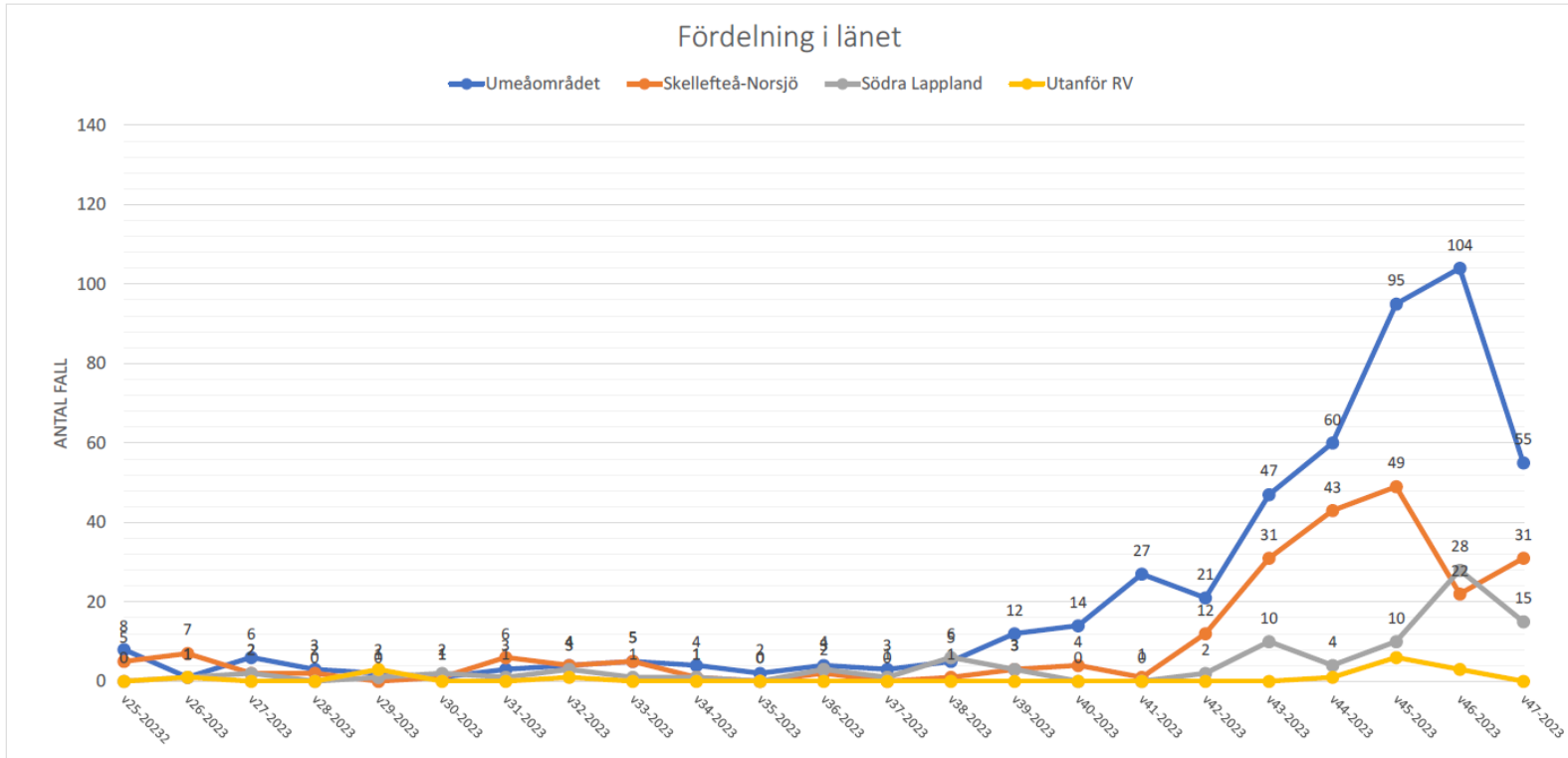
- 101 fall vecka 47
- Andel positiva prover har ökat de senaste veckorna (orange linje) under v 46 var 44 % positiva för covid-19

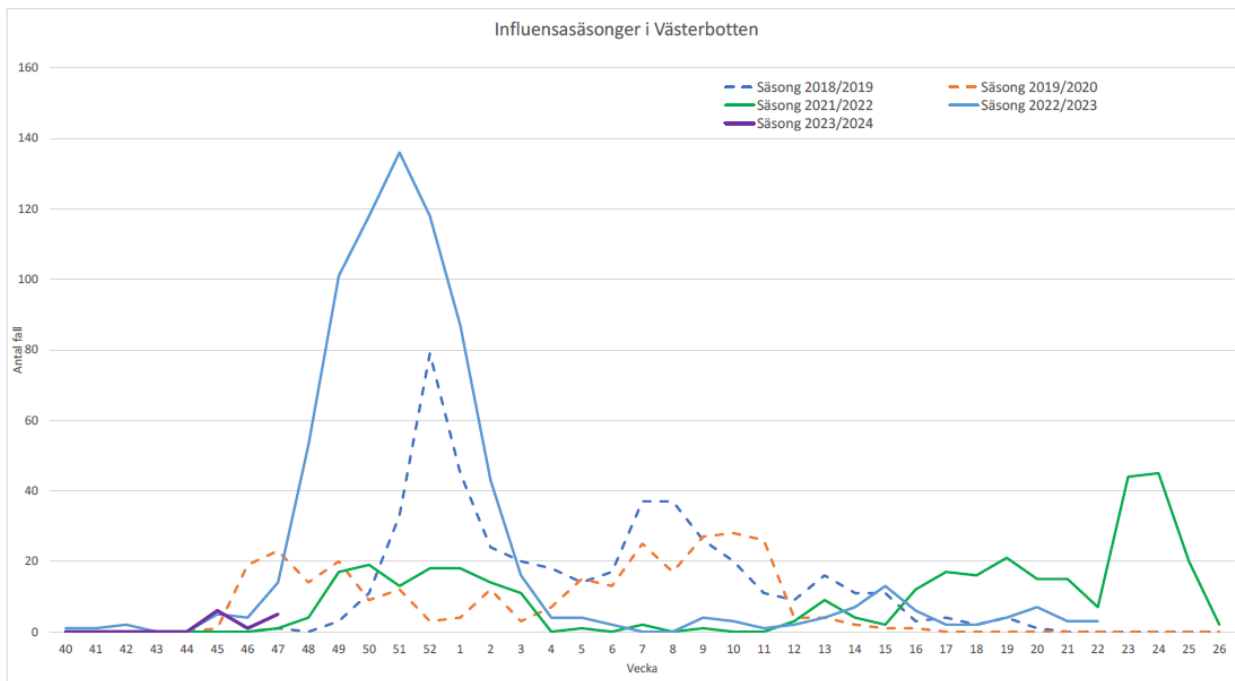
Covid-19: åldersfördelning

Covid-19: läget i länet

Influensaläget

- Första influensafallen i Västerbotten diagnostiserades under vecka 45.
- Förra veckan 5 fall av Inf A (lila kurva)

När ska man misstänka covid-19 eller influensa?

- Minst ETT av
 - Hosta
 - Ont i halsen
 - Andfåddhet
 - Snuva
 - Med eller utan feber
- OCH att ansvarig vårdpersonal misstänker att orsaken är infektion.

Misstänks även vid

- Akut insjuknade i lunginflammation utan annan uppenbar förklaring
- Bortfall av lukt/smaksinne
- Illamående, kräkning
- Hos äldre: akut feber och förvirring

Smittvägar

Smittar via mindre och större droppar till luftvägarna

Även via direkt eller indirekt kontaktsmitta (händer, föremål)

Störst risk tidigt i sjukdomsförloppet och på kort avstånd

Inkubationstid

- Virusorsakade luftvägsinfektioner är 1–5 dagar
 - SARS-CoV-2, (2– 5 dagar)
 - influensa (1–4 dagar)
 - RS-virusinfektion (3-5 dagar)
- Smittsamheten är störst under perioden kring insjuknandet och ca. 2 dagar framåt.

Provtagning vid misstänkt fall – Säbo, LSS

Ansvarig sjuksköterska bedömer om provtagning behöver ske.

Var frikostig med att virustesta patienter för covid-19, influensa och RS.

Varför? För att ev ge antivirala medel vid influensa och att profylax bör användas frikostigt i miljöer med många personer i riskgrupper.

Vårdrutiner vid virusorsakad luftvägsinfektion

- Basala hygienrutiner med frekvent handdesinfektion
- Handskar används vid risk för kontakt med luftvägssekret eller andra kroppsvätskor
- Engångs plastförkläde används vid risk för nedsmutsning av arbetsdräkten med kroppsvätskor och sekret
- Visir/skyddsglasögon
- Munskydd/andningsskydd

Val av utökad skyddsutrustning vid covid-19 och influensa

- Visir/skyddsglasögon och andningsskydd FFP2 eller FFP3 används de första 5 dagarna efter brukarens symtomdebut

Vid hög misstanke eller vid verifierad diagnos för covid-19, influensa

Vid nära och långvarig kontakt mer än en timme per arbetspass används de första 5 dagarna efter patientens symtomdebut

FFP2/FFP3 av engångstyp kan användas ett helt arbetspass (byts om det tagits av, vid fika etc)

Brukare med misstänkt virusorsakad luftvägsinfektion

Ska vistas i sin lägenhet med stängd dörr. Eftersträva isolering i den utsträckning det är möjligt.

Skiljs från övriga och vårdas om möjligt med särskild personal

Ansvarig sjuksköterska bedömer om provtagning ska ske

Instrueras om hostetikett

Brukare exponerats för influensa eller covid-19 på säbo

- Observans på luftvägssymtom/feber i 5 dagar
- Provtagning vid symtom
- Influensa: kontakta ansvarig läkare för ställningstagande till profylax

Smittsamhetsbedömning

- Hos de flesta brukare har smittsamheten vid covid-19 eller influensa sannolikt upphört efter
 - 5 dagar efter symtomdebut **och**
 - feberfrihet i minst 24 timmar **och**
 - klinisk förbättring (stabil förbättrad avseende influensasymtom)
- Dagen för symtomdebut är dag 0

Smittsamhetsbedömning – antiviral behandling

- Antiviral behandling mot influensa A eller B i minst 3 dagar
- Och stabil förbättring av symptom med varaktighet under minst 24 timmar

Personer med nedsatt immunförsvar kan vara smittsamma under längre tid.

Definition av pågående utbrott

- Minst **2** patienter eller personal med **verifierad** covid-19 eller influensa på samma enhet inom **10 dagar**.

ELLER

- Minst **3** patienter eller personal som varit på enheten under samma tidsperiod har insjuknat med **misstänkta** symtom på covid-19 eller influensa inom **72 timmar**.

Smittspridningen har skett på enheten.

Utbrottshantering

- Undersök vilka brukare som har symtom
- Smittförebyggande arbetssätt inklusive användning av skyddsutrustning
- Isolering och kohortvård
- Säkerställ att god vård kan fortsätta trots utbrott
- Uppmuntra till avstånd
- Ta ställning till att införa kontinuerligt munskydd
- Kontakta vårdhygien vid frågor.

Transport

- Brukaren förses med engångs munskydd och/eller engångsnäsdukar
- Påminn om vikten av god handhygien.
- Informera mottagande enhet innan brukaren skickas.
- Brukaren ska gå direkt in på undersökningsrummet utan väntetider.
- Transportpersonal bär likadan skyddsutrustning som vårdpersonal.

Rutiner vid dödsfall

Personer som hanterar avliden med misstänkt eller verifierad covid-19 ska bära utökad skyddsutrustning. Det är osannolikt att en avliden är smittsam. Moment som kan alstra stänk och aerosol undviks.

Kroppen ska svepas på ett sådant sätt att risken för kontaktsmitta minimeras.

Att svepa kroppen i ett rent lakan är i de flesta fall tillräckligt.

Brukare med hemtjänst

- Bör i första hand vistas i hemmet för att undvika smitta till andra
- Vid behov av sjukvård kontaktas 1177 eller hälsocentral per telefon
- Informeras om hostetikett
- Information om att tvätta händerna ofta
- Ingen provtagning om inte medicinskt behov (på hälsocentral el dyl.)
- Inskrivnen i hemsjukvården? Rådgör med sjuksköterska om behov av provtagning

Vårdrutiner i ordinärt boende

Skyddsutrustning vid första symtom.

Säkerställ **följsamhet** till basala hygienrutiner och klädregler.

Byt arbetskläder som förorenats innan nytt besök hos annan brukare under samma arbetspass.

Säkerställ tillgång till stänkskydd och munskydd vid nära omvårdnad (inom 2 meter) hos brukare med luftvägssymtom de första 5 dagarna efter brukarens symtomdebut.

Vårdrutiner forts.

Se till att nedanstående finns hemma hos brukaren samma dag som första symtom:

- Handsprit och flytande tvål
- Stänkskydd för ögon, näsa och mun
- Handskar, engångs plastförkläde
- Ytsprit och torkpapper

Personalfrågor

- Stanna hemma om man är sjuk
 - Nyttillkomna symtom på luftvägsinfektion och inte mår tillräckligt bra för att arbeta.eller
 - Nyttillkomna luftvägssymptom och feber >38 grader

Provtagning av vårdanställd för covid-19 utförs inte rutinmässigt om inte verksamhetschef särskilt beslutat att så ska ske.

Personalfrågor

- Grundregeln är att en anställd ska stanna hemma tills hen under minst ett dygn känt sig tillräckligt bra för att arbeta. Återgång kan ske även om torrhosta eller nästäppa kvarstår.

Calici-statistik

Repetera rutinen.

<https://www.regionvasterbotten.se/VLL/Filer/Virusorsakad%20magsjuka%20kommunen%2020230411.pdf>

Se gärna utbildningen från 5/9.

<https://www.regionvasterbotten.se/VLL/Filer/Calici%202023-09-05.pdf>

